

ledes sine Mindretalsforslag og fremhævede, at hvad der blev sagt her i Salen forleden Dag om en Fabrik, der havde givet 35 pCt. i Udbytte, ikke forholder sig rigtig. Den paagældende Fabrik var, som han nævnte, Gummivarefabrikken i Odense; den er ikke bleven nævnt her før. Det var ikke sandt, at den, saaledes som vi andre have læst i Landets Aviser, havde givet 35 pCt. i Udbytte, den havde kun givet 6 pCt., men der var ganske vist blevet henlagt en meget betydelig Sum til Reservefonden. Jeg har hørt sige, at det har sin Rigtighed med de 6 pCt. til Aktionærerne, og at der til Reservefonden skal være henlagt saadan noget som 35 pCt. Jeg ved ikke bestemt, hvordan dette forholder sig, men baade det ærede Medlem og jeg ere enige om, at Fabrikken giver et meget betydeligt Overskud. Nu vil det ærede Medlem i Bilagene til Toldkommissionens Betænkning finde et Andragende fra den samme Gummivarefabrik om en forhøjet Beskyttelse. Der er for Tiden en Beskyttelse af 5 Sk., altsaa lidt over 10 Øre, paa Gummivarer, men den foreslaas forhøjet indtil 30 Øre pr. Pund, idet Fabrikken ikke godt kunde undvære denne Forhøjelse. Man kan, som ogsaa det ærede Medlem har udtrykt her i Betænkningen, ikke undvære denne Beskyttelse. Det er den samme Historie, vi have hørt hundrede og atter hundrede Gange, at Fabrikker, der udbetale en meget stor Dividende til deres Aktionærer, alligevel beklage sig. Man anfører navnlig to Ting — det have vi hørt baade mundtlig og skriftlig baade i Toldkommissionen og i Toldudvalget atter og atter. Enten sige de, at det ikke er dem muligt at eksistere, hvis de ikke faa Beskyttelsen forhøjet eller faa Lov til at beholde den nuværende, eller ogsaa sige de paa den anden Side: „Vi skulle da lige saa godt som andre Mennesker have Beskyttelse“, selv om de erkende, at de staa ret godt. „Min Nabo faar den og den Beskyttelse; hvorfor skulle vi ikke lige saa vel have det?“ Paa disse to Melodier gaa alle de Andragender, vi have modtaget, enten i den ene eller den anden Retning. Det ærede Medlem maa undskylde mig, at jeg, nu da jeg saa ofte har hørt den Slags Udtalelser, er bleven temmelig tunghør over for saasaa Andragender. Jeg er saa heldig, at jeg i Reglen lader den Slags Udtalelser gaa ind ad det ene Øre og ud af det andet. Det tror jeg, vi ere bedst tjente med.

Det ærede Medlem kunde ikke forstaa, hvad jeg mener med kunstigt Erhverv, det

gaar over hans Forstand, og han rettede derfor et Spørgsmaal til mig derom. Jeg skal dertil svare: Kunstige Erhverv ere saadanne, der ikke kunne staa paa deres egne Ben, naturlige Erhverv ere saadanne, som kunne klare sig selv, uden at Staten behøver at paalægge Borgerne en Skat for at hjælpe dem. Kunstige Erhverv ere saadanne, som trænge til Beskatning i større eller mindre Grad; det er dog saalet at forstaa, at der ikke behøves særlig Forstand eller Indsigt til at begribe det. Saa spurgte det ærede Medlem dernæst, hvor jeg vilde anbringe de 62,000 Arbejdere, som ere beskæftigede ved disse Fabrikker her i Landet, og det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Mundberg), som er det ærede Medlems Forbundsfælle i saa Henseende, rettede for et Øjeblik siden det samme Spørgsmaal til mig. Jeg skal give begge de Herrer Svar under et. Jeg har gentagne Gange tidligere haft Lejlighed til her at gøre Rede for denne Sag, og jeg kan sige, at i en lang Aarrække, maaske i Aarhundreder, i ethvert Tilfælde i de sidste Menneskealdrer, have vi hvert Aar ofret mange Millioner paa disse Erhverv. Det drejer sig ikke her om smaa Tal, men om meget betydeligere Tal, end de fleste have Anelse om, og disse Penge have vi ofret paa Industrien, paa de kunstige Erhverv. Jeg erkender her som saa ofte før, at der inden for Industrien er mange Fabrikker, som ere naturlige, men paa de kunstige Erhverv have vi ofret mange Millioner Kroner aarlig i en Række af Aar. Vilde vi blot tage en Del af disse Millioner og ofre dem paa vore naturlige Erhverv, skulde de Herrer faa at se, hvorledes det vilde arte sig ude paa Landet, og at der vilde blive Plads nok for vore Arbejdere der. Jeg erkender, at de Arbejdere, som have været saa uheldige at blive dragne ind i denne usunde Luft, i disse Fabrikker og Fabrikskaserner, vilde være daarlig tjente med pludselig at blive overførte til Landbrugsarbejdet. Det vilde være meget uheldigt, men vi behøve derfor ikke at fortsætte med at drage flere og flere ind i den samme usunde Levevis. Men, som sagt, hvis vi blot vilde ofre en Del af disse Millioner paa vore naturlige Erhverv, vilde der ikke blive Mangel paa Plads til Landets Arbejdere. Man vilde saa aabne Mulighed for disse Arbejdere til at kunne leve et ganske anderledes lykkeligt og sundt Liv baade i den ene og i den anden Retning. Jeg gentager her, hvad jeg tidligere har sagt her i denne Sal, at naar man ofrer sin Kraft paa Danmarks